

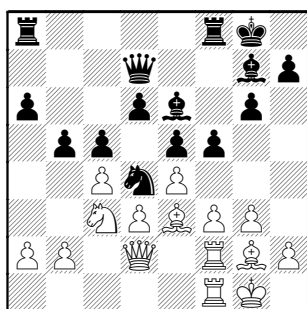
Met dank aan Dirk

Jan Krans

A3 – Caissa is zo'n externe wedstrijd van het bekende soort: de tegenstander is op papier (<http://www.schaakbond.nl/comp/knsb04a/2b.htm>) stukken sterker en zal wel winnen. En de wedstrijd zelf verloopt ook voorspelbaar, zeker als Esther met een leuke band langs de snelweg staat en Darrell op het laatste moment mag invallen. Wat gespartel hier (Dirk, Eric, Bram), wat geblunder daar (Darrell, Arno), een enkele verdienstelijke remise nog weer ergens anders (Marcel, Tjerk), en tenslotte rolt er 5½-2½ of erger uit (6-2 geloof ik). De statistiek voorziet ook dat er af en toe een nul valt bij de sterkere partij. Maar gelukkig bemoeit de statistiek zich niet met het waarom en hoe! Vandaar:

Jan Krans – Michael Wunnink

Na drie externe remises aan hoge borden wilde mijn tegenstander (2221) wel eens een keertje winnen en had hij om bord vier gevraagd. Zelf werd ik vlak voor de partij aangesproken door Dirk Goes, die mij met klem vroeg om deze keer eens 'normale' stellingen op het bord te brengen, met behulp van een 'normale' opening. Hoe goed ik zijn verzoek ter harte had genomen ziet u in het eerste plaatje.

Stelling na 18. .. b5.

Hetzelfde betonschaak dus dat Dirk zelf moeiteloos halve punten oplevert, zoals in de wedstrijd tegen Nieuwendam. Dat ik er minder geschikt voor ben blijkt uit mijn volgende zet. 19.f4 is hier geboden, want wat ik deed rammelt.

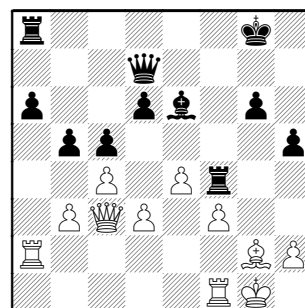
19.b3 f4

Helemaal niet gezien. Dat krijg je ook van dat strategische geschuif. De witte dame raakt overbelast.

20.gxf4 exf4 21.Lxf4 Pxb3 22.axb3 Lxc3 23.Dxc3 Txf4

En daar stond ik dan met mijn goeie gedrag. Een *petite combinaison* had me een vrijwel begraven witte loper bezorgd. In werkelijkheid valt het allemaal wel mee: die pion op a6 is ook niet geweldig, de dame staat mooi op c3, doorbraken in het centrum zijn mogelijk, en als zwart de witte koningsvleugel wil bestoken staat die veredelde pion op g2 toch wel weer goed.

24.Ta2 h5

Ik was nog te veel onder de indruk van wat er net gebeurd was en dacht dat ik ronduit slecht stond. Nunns term 'grim defence' schoot door mij heen: maak het hem zo lastig mogelijk. En zo besloot ik mijn eigen vertrouwde spelletje weer te gaan spelen.

25.Kf2

Geen goede zet, wel leuk. Er zijn niet veel leden op onze club, van welke speelsterkte dan ook, die op het idee zouden komen, en nog veel minder die het ook zouden uitvoeren. 25.Tfal is inderdaad veel beter: de zwarte zorgen om de a-pion geven wit dan zelfs een duidelijk voordeeltje.

25. .. g5 26.cxb5

Verder op het foute pad: ik wilde de zwarte dame weghebben van de koningsvleugel. Nog steeds moest 26.Tfal.

26. .. Dxb5 27.e5

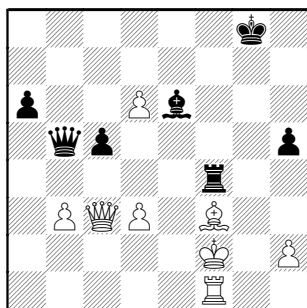
Consequent maar fout. 'Beter een slecht plan dan geen plan', luidt de wijze raad aan beginnende schakers. Ik begin inmiddels te twijfelen, en stel voor: 'beter goede zetten dan slechte zetten.'

27. .. g4

Hier bleek, toch nog met dank aan Dirk, het voordeel van het afbraakschaak van de eerste twintig

zetten: het had zwart zoveel tijd gekost om ijzer met handen te breken dat hij nu nog maar acht minuten over had. Daardoor miste hij hier 27. .. Db6 met duidelijk voordeel: de witte koning krijgt het warm.

28.Ta4 Taf8 29.Txf4 Txf4 30.exd6 gxf3 31.Lxf3

Op 31. .. Dc6 heeft wit het fraaie 32.Tg1+ Lg4 33.Dc4+! Dat had ik, met nog meer dan een half uur, vast wel gevonden. Of zwart het gezien had of niet, hij speelde snel:

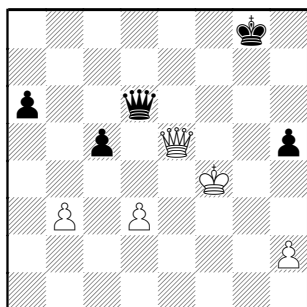
31. .. Lg4

En nu blijkt de pointe van 25.Kf2. Wie droomt er niet af en toe van een winnende wandelkoning?

32.Kg3!

Als om de inzet van de partij te verhogen, bood ik nog even remise aan. Zwart speelde door.

32. .. Txf3+ 33.Txf3 Lxf3 34.Kxf3 Dc6+ 35.Kf4 Dxd6+ 36.De5

Min of meer tot mijn eigen verbazing stond ik hier goed tot gewonnen, met ook nog eens meer tijd.

36. .. Dxd3 (?) 37.Dg5+ Kf8 38.Dxc5+ Kg7

Hier bood zwart, met nog twee minuten op de klok, op zijn beurt remise aan. Omdat het in de speelzaal inmiddels behoorlijk warm was geworden trok ik mijn trui uit. Op mijn T-shirt staat 'Just do it', en daarom:

39.Dg5+ Kf8

De crux van het eindspel is dat wit dankzij de positie van de koning bij dameruיל gelijk gewonnen staat. Daarom helpt ook 39. ... Dg6 hier niet meer, al bleek mijn tegenstander dat wel te denken toen

hij ruim na afloop van de partij, na het achterover-slaan van een paar pilsjes, weer tot spreken in staat was. Na 39. .. Dg6 volgt bijvoorbeeld 40.h4 Kh7 41.Dxg6+ Kxg6 42.Ke5 en verovert wit net als in de partij de h-pion. Hoe leerzaam.

40.Df5+

Dit kon ik snel spelen, het is gewoon een kwestie van even tellen: wit Kxf5-g5-xh5-g5-pion h4-h5-h6-h7-h8D is negen zetten, zwart Dxf5-Ke7-d6-c5-b4-xb3-a5-a4-a3-a2-a1 is elf. Wit heeft dus zelfs nog een tempo over.

40. .. Dxf5+ 41.Kxf5

Dit kun je ook opgeven. Zwart speelde nog door tot op zet 56 de laatste pion, een witte, op b5 stond, met de witte koning op b6. De drie kwartier bedenktijd die hij voor die resterende zetten uittrok brachten mij wat in verwarring: zou mijn inderdaad rudimentaire kennis van het eindspel – wanneer immers kom ik ooit in een eindspel terecht – dan toch tekortschieten?

Het lange denken had echter niet met de stelling te maken, maar met het meditatief verwerken van de nederlaag. In de woorden van *Klaagliederen* (uit de *Nieuwe Bijbelvertaling*):

*Ach, hoe eenzaam zit zij neer,
de eens zo levendige stad. ...
Heel de nacht weent zij,
haar wangen zijn nat van tranen.
Er is niemand die haar troost,
niemand van haar vele minnaars;
geen vriend bleef haar trouw,
allen zijn haar vijandig gezind.
De wegen naar Sion treuren,
er zijn geen feestgangers meer.
Haar poorten liggen verlaten,
haar priesters zuchten,
haar meisjes zijn bedroefd.
En zijzelf: bitter is haar lot.
Haar vijanden zijn heer en meester,
zo zeker van zichzelf.
De EEUWIGE heeft haar dit aangedaan
om haar vele overtredingen.
Haar kinderen zijn gevangen weggevoerd,
voor de vijand uit.
Sion heeft al haar glans verloren.
Haar leiders zijn als herten
die geen weidegrond meer vinden.
Ze zijn gevlucht, van al hun kracht beroofd,
voor hun vervolgers uit.*

1-0